

[Helle Degn]

nisteren og de borgerlige partier om, at man vil udvise en større grad af åbenhed.

Ministeren hæfter sig ved, at det er de svageste grupper, der skal have uddannelsesstøtte, og det synspunkt deler vi helt. Men den svageste gruppe er jo netop de deltidsansatte, typisk de mange kvinder med meget svag uddannelsesmæssig baggrund. Vi ved, at kvinderne på arbejdsmarkedet har et uddannelsesmæssigt efterslæb, og derfor er denne lovgivning jo særligt tiltænkt denne gruppe. Derfor er det ærgerligt, hvis de skal overstige nogle ekstra barrierer, som det kan være svært for dem at overvinde.

Så siger ministeren også, at det jo er særlig nemt for folk på deltid, de kan jo sagtens få tid til og muligheder for at uddanne sig. Ja, det kunne jo være rigtigt, hvis de i forvejen havde masser af overskud og masser af økonomiske muligheder. Men typisk er der her igen tale om lavtlønsfamilier, som for norges vedkommende må forsørge sig på deltidsniveau og derfor ikke har de mange muligheder for at folde sig ud på samme måde som mange højtlønnede på deltid. Problemet er jo også, at de er beskæftiget på den mest ustabile del af arbejdsmarkedet, hvor der er størst udskiftning og størst risiko for udstødning, og derfor er det specielt svært for den gruppe at optjene de rettigheder, som er nedlagt i dette forslag.

Vi håber på en positiv overvejelse under udvalgsarbejdet og i det fremtidige arbejde med denne lovgivning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 63:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en naturkatastrofefond.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 21/2 90).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Det er ingen hemmelighed og vel heller ingen overraskelse for nogen, at regeringen er ganske sympatisk indstillet over for hensigten i det beslutningsforslag, som SF har lagt frem i dag.

Det har flere gange i 1980'erne været drøftet, hvorledes vi skulle forholde os i tilfælde af disse katastrofer, f.eks. stormflodsoversvømmelser, som er sket i de udsatte egne af landet. Både i 1981, i 1982 og i 1985 har der været folketingsdebatter, og der har været fremsat forskellige forslag, også fra regeringspartierne.

Som Folketinget vil vide, blev der i forbindelse med to stormskader, den største i januar 1990, givet en ekstrabevilling gennem Finansudvalget i henhold til de aftaler, der blev indgået i 1985, som forhåbentlig løste problemet for denne gang. Men ikke desto mindre har handlingsforløbet vist, at vi endnu ikke er nået frem til en tilfredsstillende løsning i tilfælde af stormflodsskader i de udsatte egne.

Regeringen vil derfor meget gerne medvirke til drøftelser, som kan føre til en både acceptabel og ikke mindst varig løsning på problemerne. Vi ser derfor med meget stor velvilje på hensigten i forslaget, men vi er af den opfattelse, at det foreliggende forslag ikke nødvendigvis giver den varige løsning, som jeg også tror forslagsstillerne ønsker.

Vi kan ikke kun inddrage de rent samfundsmæssige forhold, men må også afveje dem positivt, bl.a. over for de forsikringsmæssige aspekter. Vi er f.eks. ikke helt sikre på, at de ensartede bidrag, der bliver foreslået til en sådan naturkatastrofefond, nødvendigvis er den rigtige løsning. Vi har jo inden for forsikringslovgivningen nogle andre principper, man også kunne tage hensyn til her; bl.a. er der i dag forskel på forsikringspræmien, alt efter om man bor i et hus med stråtag eller i et med hårdt tag. Disse ting vil vi meget gerne tage med i drøftelserne, og regeringen er som sagt indstillet på at finde en varig løsning.

[Industriministeren]

Men det konkrete forslag må vi afvise, dog med de positive løfter.

Helge Mortensen (S):

I marts 1985 gav Socialdemokratiet og andre af Folketingets partier tilslutning til trafikministerens redegørelse om statshjælp i stormflodstilfælde. Vi gav vor tilslutning i tillid til, at Folketinget hermed havde tilvejebragt en holdbar løsning, så man var sikker på, at staten var parat til at yde hjælp til de skadelidte.

Men regeringens mærkværdige og lidt klodsede adfærd efter stormfloden den 25. og 26. januar 1990 på den jyske vestkyst har berøvet os tilliden til, at det, vi besluttede i 1985, kan være holdbart. Der skulle gå en hel måned, hvor de skadelidte, befolkningen og Folketingets partier blev holdt hen med regeringens indbyrdes akademiske diskussion om, hvorvidt der overhovedet var tale om en stormflod, i hvert fald i redegørelsens forstand.

Intentionerne i redegørelsen fra 1985 var der ingen tvivl om. Det står beskrevet i pkt. 4, at når stormfloden indtræffer, skulle man være sikker på, at staten også var parat til at yde hjælp. Disse intentioner er således gjort til skamme.

Derfor må Folketinget nu tilvejebringe en ny ordening, så tilliden til, at de skadelidte kan være sikre på erstatning, når ulykken er sket, kan genetableres. Og vi mener, at dette SF-forslag, der jo i det væsentligste følger Assurance Institutets forslag, som vi fik umiddelbart efter stormfloden, er egnet til at tilvejebringe en debat om dette spørgsmål, en løsning og en beslutning om en ny ordening. Vi mener, at det er nødvendigt, at der etableres en sådan fond, så skaderne kan erstattes efter forsikringsprincippet, som dette forslag også anviser, og at erstatningsansvaret ikke senere kan betvivles.

Vi er også enige i, at pengene kan hentes i denne fond, når naturkatastrofeklausulen spænder ben for, at man kan få erstatning efter de almindelige forsikringsprincipper.

Så kommer jeg til nogle punkter, hvor jeg ligesom industriministeren må sige, at der er ting, vi må undersøge i denne forbindelse. Naturligvis må det ikke være muligt, når vi etablerer en naturkatastrofefond, at forsikringselskaberne kan smygge ansvaret af sig og lægge det over til fonden.

Et andet forhold, som bør indgå i overvejelserne, er spørgsmålet om, i hvilket omfang man

kan trække på en sådan katastrofefond. I forslaget er der ingen begrænsninger, og det er vi faktisk tilhængere af. Det er navnlig sommerhusene, der har været diskuteret i forbindelse med stormfloderne, og jeg vil gerne understrege, at der er lige så mange personlige og økonomiske fallitter på grund af sommerhuse, der er fejlet bort, som ved helårsbeboelser.

Jeg skal slutte med at sige, at vi kan gå positivt ind i udvalgsarbejdet med SF's forslag. Da vi sidste gang diskuterede en katastrofefond, var det spørgsmål, der forhindrede, at den blev etableret, at man kan tænke sig større og værre katastrofer end de stormfloder, vi kender, og som trods alt optræder med et vist mellemrum. Derfor kan det godt være, at vi under udvalgsarbejdet må adressere det mere præcist i retning af stormfloder.

Ikast (KF):

Jeg vil gerne takke SF for dette forslag. Jeg tror, det vil være forkert at lægge sig fuldstændig fast på dette meget store emne på grundlag af et beslutningsforslag. Vi havde debatten fra 1981 til 1985 i det daværende Udvalg om Offentlige Arbejder, det nuværende Trafikudvalg. Vi har fået mere erfaring efter stormen i 1985 og de storme, vi nu har været igennem.

Jeg vil gerne sige, at vi er meget positive over for at gå ind i debatten. Vi er ikke helt enige, som ministeren også sagde på regeringens vegne, i alle forslagene, men vi ønsker gerne en naturkatastrofefond. Der skal ikke tages smålige hensyn, men vi må vende problematikken, for det viser sig, at stormkatastrofer ikke er entydige. Hvis de ikke rammer Vestkysten på ganske bestemte måder, kan der være tvivl om udløsningsretten. Det vil vi gerne have fjernet.

Vi ser gerne, at hele Folketinget kan samles om at finde en god og naturlig løsning på dette problem, og derfor vil jeg gerne på Det Radikale Venstres og Det Konservative Folkepartis vegne sige, at vi er meget villige til en debat, måske ikke om alle punkterne i SF's beslutningsforslag, men om hele ånden i det.

Svend Heiselberg (V):

Man kan sige, at det er ånden fra 1982, der bliver genopfrisket med dette beslutningsforslag, for tanken har jo sådan set aldrig været ny for regeringspartierne, idet De Konservative, Venstre, CD, Kristeligt Folkeparti og Det Radi-

[Svend Heiselberg]

kale Venstre allerede i 1982 fremsatte et beslutningsforslag herom. Dengang blev det afvist af Socialdemokratiet, SF og Fremskridtspartiet.

Men det er udmærket, at der nu kommer et sådant beslutningsforslag. Det skal SF kun have ros for, det er tiltrængt, og det er også uholdbart, at hver gang vi oplever en sådan storm, skal vi have en evindeligt diskussion om, hvem der skal betale, og om de mennesker kan blive hjulpet. Det må være muligt, uden at det skal være en gang politik, at lave noget fornuftigt i fællesskab, så man kan sikre de mennesker, der er blevet udsat for en katastrofe.

Derfor er Venstre udmærket tilfreds med, at SF har fremsat dette beslutningsforslag. Vi har som sagt den samme positive indstilling, som vi havde, da jeg i 1982 var ordfører for beslutningsforslaget sammen med så fremtrædende politikere som den nuværende statsminister og den nuværende finansminister. Derfor er jeg også klar over, at beslutningsforslaget også vil vinde stor forståelse i regeringen.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Fru Kirsten Jacobsen.

Det er rart at vide, hvem der vil være ordfører!

Kirsten Jacobsen (FP):

Undskyld, hr. formand.

Som andre ordførere synes også jeg, at SF skal have både ros og tak for dette forslag om oprettelse af en naturkatastrofefond.

Vi har jo alle set, at naturkatastroferne ikke venter på, om vi har besluttet noget her i Folketinget om at sikre de mennesker, der bor i de omtalte områder. Nej, de kommer som en tyv om natten, og det er egentlig for dårligt, at de pågældende indbyggere har måttet leve med den usikkerhed i alt for lang tid. Derfor er Fremskridtspartiet helt enig i hensigten med beslutningsforslaget.

Fremskridtspartiet ønsker også en permanent og varig løsning, så indbyggerne i de områder, der normalt bliver ramt af naturkatastrofer, kan have tillid til, at når ulykken er ude, er der også hjælp at hente. I den anledning vil jeg oplyse, at Fremskridtspartiet også har tilsluttet sig den ekstrabevilling, som er givet i Finansudvalget i den aktuelle anledning.

Når vi ønsker en ordening, som er permanent og varig, skyldes det, at vi ikke var helt tilfredse

med den holdning, regeringen indtog nu her sidst. Jeg kan sige for mit eget vedkommende, at hvis jeg havde boet i det område, ville jeg nok have syntes, at i hvert fald finansministeren optrådte ret uforskammet i pressen.

Selv om jeg bor i Blokhus og altså så tæt ved Vesterhavet, at jeg har det lige uden for døren, er jeg ikke i den situation, at jeg får vand på gulvtæppet; og hvis det havde været det, det handlede om, så ville jeg være enig med finansministeren i, at jeg måtte acceptere det, når jeg havde valgt at kunne sidde i min stol og se på bølgerne hver dag. Men alle ved jo, at det ikke er det, det handler om for de her mennesker.

Når jeg gør så meget ud af det, er det også, fordi jeg vil nævne sommerhuse endnu en gang og sige, at den ordening, vi skal lave – og som skal være permanent – også skal omfatte sommerhuse, for vi skal jo ikke lave en eller anden social tilskudsordning, som det har været tidligere. Vi skal lave en ordening, som bygger på forsikringsprincipper, således at de mennesker ved, nøjagtigt hvad de har at rette sig efter, nøjagtigt hvad der sker, når sådan en katastrofe har fundet sted.

Og de økonomiske tab, som sommerhusejere bliver udsat for, er ikke mindre end dem, man bliver udsat for i helårsbeboelser og erhvervsvirksomheder, for de pågældende sommerhusejere er lige økonomisk ansvarlige med hensyn til de prioriteter, der er optaget i ejendommen, enten huset ligger på anden revle, eller det stod på den grund, hvortil lånene var bevilget.

Alt i alt ser vi positivt på det her. Jeg vil godt understrege, som industriministeren også gjorde det, at vi ikke er overbeviste om, at SF's model er den rigtige. Men eftersom det er et beslutningsforslag og så mange i Folketinget er enige om, at der skal gøres noget, må det jo under udvalgsarbejdet være muligt at strikke et forslag sammen, som kan komme til anden behandling.

Jeg vil gerne understrege, at vi fra Fremskridtspartiets side lægger megen vægt på, at en løsning bliver vedtaget her, inden Folketinget rejser på sommerferie, således at de mennesker, der bor ved den jyske vestkyst og andre steder, som ligger i fare for naturkatastrofer, ved, hvad de har at rette sig efter i fremtiden, og ved, at de ikke risikerer økonomisk ruin, hvis en eller anden finansminister går hen og stiller sig vrangvilligt, sådan som den nuværende finansminister gjorde.

[Kirsten Jacobsen]

Vi tilsiger et positivt udvalgsarbejde, og vi vil medvirke til at finde en ordening, som kan tjene de formål, der står i forslaget.

Arne Melchior (CD):

Som flere ordførere har været inde på, må man formode, at SF har følt sig inspireret til dette forslag på grund af de begivenheder, vi oplevede tidligere på året ved Vestkysten, og i den sammenhæng kan jeg godt forstå, at man har haft lyst til at fremsætte dette forslag, for jeg er enig i den kritik, som fru Kirsten Jacobsen har rettet mod regeringen.

Hun adresserede den til finansministeren, som 2 dage efter den sidste storm den 26. januar 1990 sagde: Ikke én krone, dette var ikke en stormflod. Hvor vidste han det fra? Har en finansminister nogen mulighed for at udtale sig om det dagen efter? Er han ekspert? Har han spurgt eksperterne?

Men adskillige uger senere fik vi såmænd i udvalget – og det var ikke Erhvervsudvalget, men Trafikudvalget – et svar fra den for stormfloder ansvarlige minister, nemlig trafikministeren, hvor der også stod: Ikke én krone, dette her kan ikke sammenlignes med tidligere, og der bliver ikke en krone.

24 timer efter vendte regeringen 180 grader. Det skal den have anerkendelse for. 2 ministre sagde noget skruprævedforkert, utilstede ligt og urimeligt, og så måtte vi altså sætte et pres ind, så der var nogle andre ministre, der fandt ud af at bringe det på plads. Så langt, så godt. Men jeg forstår, at SF på grund af den usikkerhed, der opstod dér, føler, at der skal røres ved spørgsmålet her i Folketinget.

Så har jeg ikke ret meget mere ros til selve forslaget. Jeg har ledt på de 4 sider, hvor der ikke står ret mange ord, efter en definition af, hvad en naturkatastrofe er. Man vil lave en naturkatastrofefond, men man har såmænd ikke ulejlighed sig med bare et forsøg – vil jeg da godt have lov til at sige til ordføreren, hr. Rahbæk Møller – på at sige, hvad man forstår ved en naturkatastrofe.

Er det en ren stormflodssag, så mener jeg, at sagen sorterer under trafikministeren. Han burde have været her. Nogle af hans embedsmænd burde have været her. O.k., de kan da læse i næste uge, hvad vi har sagt, men det er en sådan mangel på interesse for denne væsentlige sag – som optager store dele af befolkningen – der udvises fra det egentlig relevante ministerium.

Det er ikke, fordi jeg ikke er glad for industriministerens tilstedeværelse og besvarelse og for, at hun vil påtage sig det, det er da helt fint, men da vi hidtil gudskelov har været forskånet – i hvert fald i historisk tid – for andre naturkatastrofer end stormflod, burde den for dette område ansvarlige minister og hans embedsmænd selvfølgelig have vist den interesse at være til stede her. Jeg vil gerne have anmærket denne kritik.

Om forslaget indhold i øvrigt vil jeg sige, at om det er i vor egenskab af skatteydere, vi bidrager til disse erstatninger, eller det er som forsikringstagere, kan vel næsten være hip som hap. Nu ved vi ikke, hvad årets hændelser vil beløbe sig til i alt, men det kan vi dog skønne over, og jeg tror, det har drejet sig om beløb i størrelsesordenen 100 mio. kr. for statskassen i løbet af de sidste ca. 15 år, så statskassen er altså ikke blevet drænet voldsomt i den sammenhæng.

Jeg synes, kystsikringsproblemet er et meget større problem end det her foreliggende, hvor med ikke være sagt, at dette ikke skal løses, men vi kan altså ikke have nogen større entusiasme med hensyn til, om det bliver som forsikringstagere – for det vil alle borgere jo være, når det gælder disse brandforsikringer – eller det er i vores egenskab af skatteydere, vi alle sammen kommer til at bidrage til det. Derfor kan vi bidrage til en afslappet og saglig diskussion om det i udvalget.

Industriministeren sagde, at det ikke absolut er dette forslag, der er de vises sten, og det er sikkert rigtigt, men det er rart, at debatten rejses igen. Jeg er ikke sikker på, at fru Kirsten Jacobsen får sin vilje med, at sagen skal være besluttet inden for de næste 2 ½ måned. Det tror jeg faktisk den er for svær til, men det er altså rart, at der bliver rørt ved det igen, for der skal tales meget mere om dette og om kystsikringsproblemer i det hele taget.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg synes, det er urimeligt, at man retter sådan en sønderlemmende kritik mod trafikministeren, for trafikministeren har jo rent faktisk været meget positiv over for, at der skulle findes en løsning på det her. Da ordførerne var kaldt til trafikministeren, gav trafikministeren udtryk for, at han gerne så, at vi kunne finde en løsning på dette spørgsmål.

[Svend Heiselberg]

Da det sorterer under industriministeren, er det vel også ret naturligt, at det er industriministeren, der er til stede.

Jeg synes, at vi retfærdigvis må sige, at trafikministeren fra første færd har været positiv over for, at man får løst det problem, og det burde egentlig også have været indeholdt i den kritik, som den tidligere trafikminister har givet udtryk for.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Jeg kan anerkende min kollegas forsøg på at forsvare den fraværende trafikminister. Det er altså ikke min skyld, han er fraværende.

Jeg bestrider, at trafikministeren har været positiv over for at give erstatning for stormfloden den 25.-26. januar 1990. Hvis hr. Svend Heiselberg kigger efter i sine papirer fra det udvalg, han selv sidder i, så vil han finde, at vi om onsdagen eller torsdagen i ugen før Nordisk Råd – så har jeg næsten nøjagtigt givet datoen – fik et svar, hvor der skriftligt – det gør der jo i de skriftlige svar – stod ikke én krone, det ville være meningsløst. Det stod der, og det er der andre her i salen der kan bevidne. Så man kan ikke sige, der var stor velvilje for at yde erstatning. Og det, jeg har kritiseret, er, at der ikke var velvilje til at yde den erstatning.

Det andet, jeg har kritiseret, er Trafikministeriets totale fravær fra denne debat, som ethvert menneske ved primært drejer sig om kystsikring og om stormfloderstatning. Vi har mange gange set, at der har været mere end én minister til stede her i salen, når behandlingen af en sag har angået mere end én minister.

Men trafikministerens gode vilje i øvrigt tvivler jeg ikke et sekund på.

(Kort bemærkning).

Helge Mortensen (S):

Ligesom hr. Arne Melchior skal jeg ikke bevile hr. Svend Heiselbergs interesse i at tage regeringen og specielt trafikministeren i forsvar af helt andre grunde end stormflodssagen, det vil jeg gerne medgive. Men når det drejer sig om stormfloden den 25. og 26. januar 1990, deler jeg fuldt ud den kritik, som hr. Arne Melchior har givet regeringen, specielt de ministre, som har udtalt sig meget skråsikkert om, at der ikke skulle ydes en krone.

Årsagen til, at vi nu diskuterer en ny ordning, er alene, at regeringen betvivlede, at der var tale om en stormflod, selv om alle med egne øjne, hvis man bare ville følge en fjernsynsudsendelse, måtte kunne se, at der var tale om en stormflod. Det er årsagen til, at vi nu har diskussionen. Det er regeringens ansvar og forpligtelse at finde en løsning, der sikrer de stormflodsramte en mere sikker tilstand end den, som regeringen har fjernet ved sin opførsel i denne sag.

(Kort bemærkning).

Ikast (KF):

Jeg vil ikke benægte, hvad hr. Arne Melchior har sagt: at to ministre i de første dage umiddelbart efter udtalte, at der ikke var tale om en stormflod. Men jeg vil så trække frem, at trafikministeren personligt umiddelbart efter kørte hele strækningen fra Rømø i syd og hele vejen op til Hvide Sande for at se ulykkerne efter.

Så kan vi her i dag skændes om, om det er ministeren, der har taget fejl, eller det er det lokale system, hvorfra hr. Helge Mortensen kommer, og borgmestrenes indberetninger. Jeg husker tilbage – og vi har set i papirerne – at i 1985 var der jo borgmestre og amtsborgmestre hos hr. Arne Melchior, som da var minister, dagen efter at det var sket – eller måske var det to dage efter. Det samme var tilfældet i 1981, kan jeg se: der var henvendelser til trafikministeren omgående fra borgmestre og amtsborgmestre. Der har ikke været nogen henvendelser de første dage umiddelbart efter denne stormflod, som man er vant til at få; der har også været en vis turbulens i den periode.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg er nødt til at sige til hr. Arne Melchior, at debatten her rent faktisk ikke drejer sig om kystsikringen, debatten drejer sig om en forsikringsordning, og derfor er det jo ganske naturligt, at det alene er industriministeren, som er til stede. At drage kystsikringen ind i diskussionen her ligger efter min mening helt uden for debatten.

Men vi må vel nok også sige, at når man er minister, så er man jo i den situation – og det burde hr. Arne Melchior jo da vide – at det jo ikke er så let, at man kan rende ud og lege jule-

[Svend Heiselberg]

mand. Når man er i opposition til regeringen, ser man jo af og til, at man kan rende ud og lege julemand med en pose penge og vil dele ud til højre og venstre og gå ind for alt muligt. Den mulighed har en minister ikke, fordi han er nødt til at tage hensyn til, om der kan skabes et flertal, så han kan få de bevillinger igennem.

Og så må vi også retfærdigvis sige, at den omhandlede storm jo var i en kategori, som der var taget hensyn til i finansloven, og derfor havde trafikministeren ingen mulighed for at administrere ud fra rammerne i finansloven.

Formanden:

Så kommer de to sidste korte bemærkninger i denne runde.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Ja, jeg beklager, hr. formand, men jeg er provokeret til at tage én til.

Det er da fint, at trafikministeren er kørt langs ruten, det kan jeg kun anerkende, men det førte altså til, at han flere uger derefter gav et svar, som både hr. Svend Heiselberg og hr. Ikast er i besiddelse af, hvor der står: Ikke én krone! Så hjælper køreturen jo altså ikke ret meget.

At industriministeren er til stede, har jeg bestemt anerkendt og glædet mig over – det glæder jeg mig hver gang over – men det hindrer da ikke, at den anden minister, som dette forslag 99 pct. angår, selv om det er en forsikringsordning, i det mindste kunne have sendt en embedsmand herover en halv times tid. Jeg har vel lov til at anmærke, at det er uhørt, at det ikke sker.

Så må jeg sige til hr. Svend Heiselberg om den med julemand: Hvem har talt om julemand? Var der nogen, der forpligtede finansministeren til at stille sig op i fjernsynet to dage efter stormfloden og sige, at der ikke var tale om stormflod? Hvis jeg havde været trafikminister på det tidspunkt – og det er der jo flere der har nævnt at jeg har været – så ville jeg have sagt til den finansminister: Vil du være så venlig at holde dig til dine sager. Jeg har mit kystinspektorat, og jeg skal nok spørge dem, om det var en stormflod eller ej. Det skal en finansminister overhovedet ikke udtale sig om.

Der er ikke nogen her, der leger julemand. Er hr. Svend Heiselberg da ikke i dag villig til at

give den erstatning? Har hr. Svend Heiselbergs parti ikke nu i Finansudvalget stemt for det aktstykke, der siger, at der skal gives erstatning? Har vi andre, der har sagt det fra starten af, så leget julemænd og smidt om os med poser af penge? Det er en helt uforskammet insinuation, eftersom jeg kan konstatere. . . .

Formanden:

Nu må vi bede om tonen, »uforskammet insinuation«.

Arne Melchior (CD):

Jeg må ikke sige uforskammet. Undskyld, hr. formand.

Det er en insinuation at sige, at nogle har kastet om sig med penge, for Venstre har selv stemt for, at der skal ydes erstatning.

Desuden har der stået en anmærkning i finansloven siden 1986 om, at Finansudvalget i tilfælde af denne art, hvis eksperterne siger, der er tale om stormflod, kan bevilge disse penge; derfor har lovhjemmelen været der hele tiden.

(Kort bemærkning).

Helge Mortensen (S):

Jeg mener, at det sætter regeringens adfærd i relief, som hr. Arne Melchior er inde på, at man her i debatten siger, at trafikministeren kørte strækningen igennem få dage efter stormfloden, og at den samme trafikminister få dage før mødet i Trafikministeriet, hvor vi blev enige om, at der skulle udbetales erstatning, sagde, at der ikke skulle udbetales én krone i erstatning til de skadelidte. Det sætter trafikministerens adfærd i denne sag i relief. Derfor har vi også sagen og problemet i dag.

Så må jeg sige til hr. Ikast, at i sammenligning med, hvad borgmestre og amtsborgmestre gjorde i 1981 og 1985, er der bare den forskel, at borgmestre og amtsborgmestre lige så vel som dem, der har lidt skade ved stormfloden, havde tillid til Folketinget og regeringens redegørelse af 1985 og til, at staten vedstod sin forpligtelse.

Først da der kom klare og entydige meldinger fra regeringen om, at man ikke ville udbetale erstatning, måtte de så selv søge at vurdere erstatningens omfang. Det er jo den korrekte beskrivelse af den baggrund, som borgmestrene har haft.

Formanden:

Så en allersidste kort bemærkning til hr. Svend Heiselberg.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jamen det er lige meget, hvad hr. Arne Melchior siger. Der er vel ingen, der har været mere positive over for, at man skulle komme de skadelidte til hjælp, end Venstre har, men vi har selvfølgelig respekt for, at en minister er i den situation, at han ikke kan gå ud at lege julemand, førend han har sikkerhed for, at han kan skaffe pengene, og det havde ministeren ingen sikkerhed for, førend han fik talt med de forskellige partier.

Derfor synes jeg, at det er helt urimeligt, at man angriber trafikministeren, sådan som man gør. Trafikministeren har jo gjort det, som har været muligt for ham, og han har opnået at få en løsning i stand. Jeg synes, at vi i stedet for at kritisere ham skulle hilse det med tilfredshed.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er positiv over for forslaget, og det kan da være meget interessant at følge sådan en drøftelse om, hvad der egentlig er gået forud. Jeg skal bare sige, at jeg har stillet et skriftligt spørgsmål til ministeren, om ministeren ville hjælpe de skadelidte, og svaret var nej på det tidspunkt. Men derfor bærer jeg da ikke nag i dag, jeg glæder mig over, at det er lykkedes at vende det til et ja.

Når vi får dette forslag, så er det jo netop for, at vi ikke skal komme i disse tvivlssituationer, som jo til syvende og sidst går ud over de mennesker, der er ramt, og hvor vi andre kan debattere herinde i uger og måneder, alt imens befolkningen har problemerne.

Derfor synes jeg, at det er en god tanke, der ligger i forslaget, at de skadelidte får hjælp her og nu, når de trænger til det, og vi bagefter sikrer, at forsikringsselskaberne, hvis der er tale om en katastrofe, kan få hjælp.

Jeg er ikke så meget i tvivl om, hvad man forstår ved naturkatastrofer efter SF's opfattelse. Det står jo klart i forslaget, at det er den situation, hvor forsikringsselskaberne altså har defineret det som sådan. Skal det have en anden definition, må vi selvfølgelig drøfte det i udvalget.

Når vi har problemet, skyldes det også, at vi troede, at sådan nogle katastrofer kun indtraf med mange års mellemrum, men så snyder de os jo pludselig og kommer lige oven i hinanden. Derfor synes jeg, at det er meget vigtigt, at vi i udvalget finder ud af, hvordan sådan et forslag skal se ud.

Jeg kunne også tænke mig, at vi får en anden ting med i forslaget, som går ud på, at folk selv skal sikre sig, så godt de formår – man kan jo bare lade stå til, når forsikringen betaler – men hvis man faktisk har gjort, hvad der var menneskeligt muligt for at sikre sin bolig, og man kommer i en situation, hvor man ikke kan få erstatning, synes jeg, at det er rimeligt. Og selv om jeg bor langt fra vandet og der ikke er store chancer for, at det rammer mig i hvert fald, vil jeg da gerne give et mindre bidrag over min forsikring for at hjælpe de mennesker, der bor på udsatte steder.

Jeg synes også, vi skal se på sommerhusene, for sommerhus er jo også en del af et familieliv. Det kan være, at man kun har en lejlighed og tilbringer størstedelen af året i sommerhus; det gør måske navnlig mange ældre. Jeg synes også, at vi skal se på deres situation.

Vi ønsker jo, at hele Danmark skal være beboet, vore øer og vore kyster, alle vegne vil vi gerne have mennesker til at bo. Altså bliver nogle mere udsatte end andre, og jeg mener, at vi har et ansvar for, at de også kan få en rimelig behandling, så vi tilsiger en positiv udvalgsbehandling.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg kan jo takke for en enstemmig tilslutning til intentionerne i forslaget. Det er jeg glad for. Det viser, at Folketinget og regeringen har lært af det, der skete i januar, og ikke vil udsættes for en sådan situation igen.

Om den lange diskussion mellem hr. Arne Melchior og andre om trafikministerens adfærd skal jeg kun sige, at jeg finder hans adfærd lige efter stormkatastrofen forkastelig. Jeg er glad for, at han ændrede holdning.

Derimod kan jeg ikke kritisere, at regeringen har valgt at lade sig repræsentere med – efter hr. Arne Melchior's opfattelse – den forkerte minister. Det er indlysende, at der hos de forskellige partier og også regeringen har været usikkerhed, om dette retteligt var et trafikspørgsmål eller et erhvervsspørgsmål, og det synes jeg er en helt berettiget usikkerhed.

[Rahbæk Møller]

Der er kommet forskellige kritikpunkter. Det kommer ikke bag på os. Som det fremgår, er det jo dårlig nok vores eget forslag. Vi har syntes, at det var vigtigt at få en sådan fond, og da vi fik forslaget, så valgte vi at fremsætte det med nogle tillem্পninger, og vi er helt åbne for at se på i udvalget, om det nu også er det rigtige.

Der er egentlig kommet få bemærkninger, der rummer kritikpunkter. Jeg skal prøve at kommentere nogle af dem.

Industriministeren nævnte spørgsmålet, om det skulle være efter forsikringsprincip eller det ikke skulle være det. Jeg tror ikke, at det kan blive efter rent forsikringsprincip. I så fald vil det jo sige, at vi, der bor et sted i landet, hvor der ikke kan komme stormfloder, og hvor der nok heller ikke kommer jordskælv, bare kan melde os ud af ordningen. Jeg tror, det skal være en eller anden form for solidarisk ordning.

Til gengæld er jeg enig med fru Inger Stilling Pedersen, der nævner, at det må være en betingelse, at folk har sikret sig. Det er ganske almindeligt i øvrigt i forbindelse med forsikringer, at ens tyveriforsikring kun dækker delvis, hvis man ikke har sørget for på rimelig vis at holde aflåst osv. Det er ganske almindeligt i forsikringsager at stille den slags krav.

Hvad har der ellers været af bemærkninger? Jo, hr. Arne Melchior kritiserede, at vi ikke havde defineret, hvad en naturkatastrofe er. Jeg forstår egentlig ikke kritikken, for som fru Inger Stilling Pedersen sagde, er der en velkendt definition efter retspraksis på, hvor den almindelige forsikring ikke gælder, fordi det er en naturkatastrofe. Der er igennem lang tid opbygget en retspraksis. Det er muligt, den skal præciseres i en kommende lovtekst, det kan jeg ikke sige, men det er et kendt begreb, det behøver vi ikke at uddybe nærmere i et beslutningsforslag.

Der er ikke mange andre ting, som jeg føler behov for at kommentere. Fru Kirsten Jacobsen ytrede ønske om, at vi kunne få forslaget hurtigt til anden behandling. Jeg deler helt klart dette ønske. Jeg synes, vi skal prøve at få et forslag igennem allerede nu, hvis det kan lade sig gøre – og det er vel også for at gribe den mulighed – fordi der er nogle tekniske udredninger, der skal i gang. Og så tror jeg, vi kan ende, om ikke andet, med en beretning, således at regeringen har et præcist grundlag for at komme med en lovgivning til efteråret. Forhåbentlig får vi ikke stormfloder i løbet af sommeren,

så det kan nås at komme med et lovforslag før den næste stormflod.

Arne Melchior (CD):

Jeg vil gerne sige tak til fru Inger Stilling Pedersen, fordi hun bekræftede min oplysning om, hvad der havde stået i svaret fra trafikministeren, og at det kom ca. 1 måned efter, at begivenheden havde fundet sted.

Det er beklageligt, at hverken hr. Svend Heiselberg eller hr. Ikast ville bekræfte min oplysning om rigtighed, men jeg forstår det da godt, for så ville deres kritik af min kritik jo være bortfaldet.

Det er uimodsigeligt rigtigt, at der 1 måned efter begivenhederne den 26. januar skriftligt fra regeringens ansvarlige minister blev afgivet det svar: Der bliver ikke én krone! Jeg anerkendte jo, at regeringen havde drejet om, så jeg har ikke sparet på ros og anerkendelse.

Hr. Svend Heiselberg siger, at ingen mere end Venstre vil støtte. Men da finansministeren sagde »ikke én krone« i fjernsynet to dage efter stormen, hørte jeg ikke noget til, at hr. Svend Heiselberg sagde: »Jo, vi vil gerne støtte«. Nej, Venstre ville ikke støtte, og Venstre accepterede i ugevis, at finansministeren udtalte sig om, hvorvidt der havde været stormflod eller ej, skønt han ikke har haft mulighed for at have begreb om det og han ikke har spurgt de eksperter, som vi beskæftiger, derom. Så der er ikke noget med at lege julemand. Man kunne for en gangs skyld lade være at sige noget, eller man kunne sige, at det vil man vente med at svare på, indtil eksperterne har udtalt sig.

Det med definitionen er jo meget vigtigt. Jeg tror ikke, det kan overlades til forsikringselskaber at bestemme, hvornår der er en naturkatastrofe, jeg tror, det må fastsættes i loven. Det må være en neutral myndighed og ikke en forretningsvirksomhed, som skal afgøre, om der er tale om naturkatastrofe eller ej. Så det tror jeg altså ikke at vi kommer udenom at se på.

Desuden vil jeg erindre om – det er der ingen andre der har forholdt sig til – at så stort det her foreliggende problem end er – og jeg har også givet SF roser og anerkendelse for at have rejst debatten – så er der altså i kystsikringen et større problem, eller skal vi sige andre store problemer, som det nok ville være naturligt at tage op på baggrund af de begivenheder, vi har oplevet i år.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Vi behøver selvfølgelig ikke at gå op og bekræfte, at hr. Arne Melchior talte sandt; det er der vel ingen der har betvivlet at hr. Arne Melchior kunne finde på ikke at gøre, så derfor har vi selvfølgelig undladt det.

Men jeg vil da gerne sige, at når hr. Arne Melchior henviser til eksperterne, som ministeren burde have lyttet til, så var det måske det, ministeren gjorde et stykke tid, for eksperterne har rent faktisk sagt, at den storm, man havde sidst, ikke kunne sammenlignes med den storm, som man havde i 1985. Det var årsagen til, at der ikke blev truffet en politisk beslutning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Trafikudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om erstatning ved kondemnering af ejer- og andelsboliger.

Af Holger K. Nielsen (SF) og Kirsten Jacobsen (FP).

(Fremsat 23/2 90).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Boligministeren (Agnete Laustsen):

SF og Fremskridtspartiet opfordrer med dette forslag regeringen til at fremsætte forslag om ændring af byfornyelsesloven, således at det pålægges kommunerne at yde erstatning i tilfælde af kondemnering af ejerboliger og andelsboliger.

Som jeg tidligere har givet udtryk for over for Folketingets Boligudvalg, er jeg opmærksom på, at kondemnering kan få betydelige, først og fremmest økonomiske, konsekvenser for ejeren. Af samme grund foreslog regeringen en ændring af byfornyelsesloven, som blev gennemført i foråret 1989, hvorefter kondemneringsfristen kan forlænges i op til 15 år. Virkningen af en sådan fristforlængelse er bl.a., at de lån, der er optaget i ejendommen, er udamortiserede eller i det mindste nedbragt så meget, at formuetabet for ejeren vil være overkomeligt.

Jeg er imidlertid principielt enig med forslagsstillerne i, at denne ændring kun delvis afhjælper problemet, og at det desuden for ejerbolig- og andelsboligindehaveres vedkommende kan være rimeligt at yde en godtgørelse for den værdiforringelse, som kommunens beslutning om kondemnering kan påføre dem. Regeringen er derfor indstillet på, at der tilvejebringes den fornødne hjemmel til at yde en sådan godtgørelse.

En vedtagelse af SF's og Fremskridtspartiets forslag, som vi har til behandling her i dag, vil dog afstedkomme en række problemer. Lad mig f.eks. nævne afgrænsningen i tidsmæssig henseende – er det nu også rimeligt som foreslået at gøre det til et afgørende kriterium for godtgørelse, om boligen er erhvervet før eller efter den 1. januar 1990? Også erstatningsfastsættelsen og dens udbetaling – skal der f.eks. ikke også tages hensyn til, om den kondemnede bolig eventuelt kan afhændes til anden anvendelse, erhvervsvirksomhed eller lager eksempelvis?

Disse afgrænsningsproblemer og andre spørgsmål af teknisk karakter synes jeg vi må overveje og afklare, inden vi fra regeringens side tager initiativ til at ændre lovgivningen på dette område.

Jeg vil på baggrund af sådanne overvejelser snarest muligt – og det vil sige til efteråret – fremsætte forslag til ændring af byfornyelsesloven med det formål at gøre det muligt efter nærmere fastlagte retningslinjer at yde godtgørelse til ejere af ejer- eller andelsboliger, som får deres ejendom kondemneret.

Lissa Mathiasen (S):

Socialdemokratiet kan være meget enig med forslagsstillerne i, at der består mange uløste